No 1992. 1853.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00; franko door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG, 12 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 11 November.

Morgen zal, blijkens de *Grondwet* van gisteren, de Tweede Kamer in de sektiën in behandeling nemen het voorstel van wet der negen leden tot afschaffing van den accijns op het geslagt. Er zal namelijk eerst en vooral moeten worden beslist, of het wetsontwerp zal worden in overweging genomen. De Kamer kan zich daaraan dunkt ons, niet onttrekken. En de regering zou zeer onverstandig handelen zoo zij zich tegen het in overweging nemen verzettede. Een voorstel van afschaffing van den accijns op het vleesch in den duren tijd dien wij beleven, kan niet gesmoord worden tusschen twee deuren. Voor hen, die het wetsontwerp niet goedkeuren is het evenzeer van belang, als voor die het voorstelden, dat er publieke en rijpe diskussie plaaats hebbe.

Niemand mag het zich ontveinzen dat de voordragt van het negental zeer *populair* zal zijn bij de neringdoende burgerklasse, die, het valt niet te ontkennen, gedrukt is, zoowel door gebrek aan verdiensten, als door overvloed van belastingen. Zonder nu te treden in het onderzoek of die burgerklas al of niet voordeel zal trekken uit de voorgestelde maatregelen, genoeg is het dat het ontwerp ten minste voordeelig schijnt, om het noodig te maken dat daaraan een grondig onderzoek worde gewijd, wil men zich niet bloot stellen aan het verwijt, dat men de belangen des volks niet behartigt. Daardoor willen wij niet gezegd hebben, dat men uit zucht naar populariteit mag toegeven aan den volkswaan van den dag. Wij achten den man hoog, die in het belang van zijn land [illegible] maar, hij vervult slechts zijn pligt, maar niet ieder is groot van harte genoeg om dien pligt te volbrengen. Wij hebben dat gedurende de laatste maanden ondervonden. Maar al is het dat men niet mag toegeven aan volks-eischen, om eenige populariteit in te oogsten, het is toch niet zelden noodig, dat men in het belang van het land, datgene door een belangstellend onderzoek en door openbare diskussie tot klaarheid brengt, wat, de bevolking, al mogte het ook eene dwaling zijn, meent dat haar voordeelig is.

Men schrijft ons uit Haarlem, 10 November:

Mgr. de Bisschop van Haarlem, na voor weinige dagen, gelijk reeds is gemeld, het H. Sakrament des Vormsels in alle kerken van dit dekenaat te hebben toegediend, heeft op den feestdag van den H. Willibrordus, Apostel der Nederlanden en bijzondere beschermheilige van dit bisdom, in zijne kathedraal de eerste plegtige pontifikale mis opgedragen. Te dien einde was de kerk van St. Joseph feestelijk versierd. Het altaar van groen en bloemen omgeven, droeg op de zijkolommen de pauselijke en bisschoppelijke *insignia* met het opschrift: *Pio nono restauratori* 1853, en *Francisco Jacobo Antistiti* 1853. Aan de Evangelie-zijde stond een rijk en prachtig georneerde bisschoppelijke troon, het geschenk van een der aanzienlijkste Katholieken van Haarlem. Aan alle pilaren der Kerk waren vanen gehecht, de kerkgemeenten van het bisdom vertegenwoordigende, terwijl twee er van met de wapens der vorige bisschoppen van Haarlem, namelijk van Godefridus van Mierlo en Nicolaas van Nieuwland, prijkten met eenige geschiedkundige herinneringen zeer doelmatig aangebragt. Toen Mgr. ten half elf ure aan de groote deur van de Kerk afstapte, was de Kerk vol van geloovigen, waaronder niet weinige andersgezinden. Statig trok de talrijke priesterschaar door 't midden des volks, dat nederknielde, om den bisschoppelijken zegen te ontvangen, op naar het hooge altaar onder den verheven zang van het loflied *Veni Creator*. Vervolgens begon de groote plegtigheid, welke het onmogelijk is in korte woorden te beschrijven. Na het Evangelie beklom Zijne Hoogwaardigheid het altaar, om van daar tot de geloovigen te spreken, naar aanleiding der vermaning des grooten Apostels ad Heb. XIII : 7, »Gedenkt uwe leidsmannen, die u het woord Gods verkondigd hebben, let op den uitgang (huns levens) en volgt hun geloof na." Na deze tekstwoorden toegelicht en uitgewerkt te hebben wees Hij op den H. Willebrord, die hen gedachtig, op hunnen uitgang had gelet, hen in geloof moed en wandel en prediking had nagevolgd en zelf ons daarin ten leidsman en toonbeeld steeds is. Hij schetste het geluk der Katholieken van Haarlem bijzonder op dezen dag, wekte hen op tot vreugde en dankbaarheid jegens God, en met hen in het kort de geschiedenis der godsdienst, vooral van ons vaderland doorloopende toonde hij hoe de waarheid, de goddelijke openbaring, het Katholiek geloof altijd dezelfde zijn, en hier ook bevestigd wordt dat Christus dezelfde is gisteren, heden en in eeuwigheid. Krachtvol en luide ten spijt zeker en ten schande van het hedendaagsche meer veldwinnend ongeloof, verkonde hij hetzelfde geloof wat een Willebrord voor twaalf honderd jaren in deze landen predikte, verkonde hij luide den *éénen* God in drie personen: dat Jesus Christus waarachtig *God* is van alle eeuwigheid, de tweede Persoon van de H. Drievuldigheid die in den tijd de menschelijke natuur uit den zuiveren schoot van Maria had aangenomen: dat de H. Geest is een waarachtige persoon. Hij betreurde het ongeluk van zooveelen die zijn afgedwaald en spoorde ons aan, om toch allen te beminnen voor hen allen te bidden, en zonder onderscheid van godsdienst te maken, hen die behoeftig waren, zooveel mogelijk *wel te doen* en hulp te bieden. Na ons met vuur opgewekt te hebben toch ons H. Geloof dat werkt door de liefde, ongeschonden te bewaren en als het zijn moest, ten koste van alles moedig te bewaren en te belijden riep Hij ons toe om met hem te bidden en het H. Offer op te dragen.

Zijne woorden lieten een diepen indruk na in *alle* de harten van hen die [illegible] mis werd vervolgens [illegible] ste eerbied en stichting bijgewoond en toen de Bisschop den laatsten zegen had gegeven, viel het koor, dat met vol orkest eene schoone mis voortreffelijk had uitgevoerd, terstond weder in met het *Te Deum* en de indrukwekkende plegtigheid, werd met het jubelende Alleluja gesloten.

Vroeg in den avond keerde de Bisschop naar Warmond terug, doch innig blijft Hij in onze harten wonen en nooit zullen de Katholieken van Haarlem, dezen grooten en gelukkigen dag vergeten. Eer en dank hun, die zooveel hebben bijgedragen en medegewerkt, om deszelfs luister te verhoogen. En daarom dank en eere vooral aan den Zeer Eerw. Deken en Pastoor der St. Jozefkerk.

Omtrent de *konferentiën over de beginselen van het gereformeerde geloof*, ook bij ons te lande verspreid, leest men in de *Annales Catholiques de Genève:*

»In het begin van 1853 besloot het konsistorie te Geneve om een zestal verhandelingen (conférences) te laten houden, waarin de beginselen van het hervormde geloof kort en klaar moesten worden aangetoond.

»Dominé Bungener beklom het eerst met dat doel den kansel, en beweerde stoutweg dat het protestantismus geen ontkenning was, maar integendeel zeer stellige beginselen had; maar hij bleef in gebreke een van die beginselen op te geven, en wist zich uit de verlegenheid te redden, door een uitstapje te maken in de geschiedenis der reformatie.

»De heer Tournier, die als tweede spreker optrad had een moeijelijker taak te vervullen. Hij moest namelijk de officiële leugen bewijzen, dat de Bijbel door alle protestanten voor het woord van God wordt gehouden. De heer Tournier deed het met eene voorbeeldelooze stoutmoedigheid ten aanhoore eener aanzienelijke vergadering, aan welke een overgroot getal uitging van de stelling dat men in den Bijbel wel woorden Gods vindt, maar dat de gansche schriftuur niet gehouden moet worden voor het woord van God. Evenwel dominé Tournier verklaarde met alle vrijmoedigheid dat er onder Protestanten nog nooit iemand gevonden was die niet erkende dat de geheele Bijbel het woord van God was en daarom de vaan van het protestantismus. Ofschoon Luther zelfs geheele boeken, zoo als bijv. de Apocalypsis en den brief van Jakobus verwierp, dorst toch dominé Tournier zonder bleeken of blozen onbeschaamd weg uitroepen, dat de bijbel het hoofdbeginsel van het gereformeerde geloof was, 't welk steeds geleerd en door elk Protestant aangenomen werd. De bijbel — zeide hij — de *geheele Bybel*, is de eenige vlag, die de reformatie opsteekt. De Bijbel is *geheel* en *overal* door God ingegeven; hij is in zijn geheel en ieder zijner *onderdeelen* de openbaring, het woord zelf van God. De Roomsche Kerk gelooft het gelijk wij.

»De Roomsche Kerk! Zij spreekt haar anathema uit over elk die niet erkent dat alle deze boeken heilig en kanoniek zijn, en gij wilt ons toch niet wijs maken dat men ook dit leert in de scholen der protestantsche theologie?

»De derde spreker was dominé Gougnard, die zich in 't hoofd gezet had te bewijzen, dat het vrije onderzoek het kenmerkend karakter van het Protestantismus was, en dat van daar die verscheidenheid van meeningen voortkwam. Ziedaar wat wij juist altijd beweerd hebben, en waaruit wij steeds hebben aangetoond, dat men om Protestant te wezen, geen christelijk beginsel heeft aan te nemen; want zoo er zich werkelijk een opdeed, dan zou krachtens dit beginsel zelf de vrijheid van onderzoek niet meer bestaan. De hoogdravende lofspraken, die de heer Gougnard op het vrije onderzoek houdt, bewijzen volstrekt niets.

»De vierde persoon die den kansel beklom, was dominé Oltramare, die ons met zeer veel deftigheid trachtte te betoogen, dat het beginsel des hervormden geloofs was, regtvaardiging, niet door de werken, maar door het geloof. Die leer, zeide hij, is de vlag der reformatie. Maar hoe dorst hij dat beginsel opgeven, als eigen aan de nationale kerk van Geneve, en nog wel op een tijdstip, dat twee protestantsche huisvaders een geschrift in het licht gaven tegen den kathecismus der kerk van Geneve, dien verwijtende niet te leeren, de regtvaardiging door het geloof alleen. Dominé Archimard, die voor dominé Oltramare niet behoeft te wijken en die opregter is, heeft in een geschrift geantwoord en getoond, dat men wel gedaan had eene zoo valsche leer niet in den kathechismus op te nemen. Dominé Oltramare heeft dus op den kansel een feit staande gehouden, dat overal te Geneve als valsch wordt verklaard, toen hij voorgaf, dat de leer van de regtvaardiging door het geloof alleen een vaandel was, 't welk door alle Protestanten ontrold wordt. Arm volk van Geneve, wat speelt men met uwe ligtgeloovigheid!

»Dominé Viollier was de vijfde spreker en had tot text genomen de zegeningen der reformatie. Zou hij vergeten hebben dat de konferentien ten doel hadden te spreken over de beginselen van het gereformeerde geloof? Doch misschien heeft hij zich met die beginselen in verlegenheid gevonden en om den knoop in eens door te hakken, zich bij de zoogenoemde zegeningen der reformatie bepaald.

»Als laatste spreker trad dominé Jaquet op.

»Deze heeft zijn onderwerp fiks in de oogen gezien. De reformatie — zeide hij — heeft haar negatieve zijde, maar de positieve zijde is de overwegende. Maar die positieve zijde is nooit te zien, omdat de Hervormde Kerk onzigtbaar is; *elk mensch in wien het geloof niet is gehuisvest, en wiens leven het niet heeft veranderd, behoort niet tot de Gereformeerde Kerk.* Dus bestaat er geen zigtbare Gereformeerde Kerk, zoo is het bijzonder beginsel van dominé Jaquet; maar als hij het waagt zulks uit te venten voor het algemeen beginsel van alle Protestanten, vervalt hij in een allergrofste onwaarheid. De nationale kerk van Geneve heeft de konferentien niet ingesteld om te verklaren, dat zij onzigtbaar is.

»Zoodanig is de inhoud dier gerucht makende konferentien geweest .... Zoodanig zijn de meesterstukken, waarin de eerwaarde predikanten van Geneve zich verheugen. Men kan er inzien, wie ze zijn en wat ze gelooven."

Aftogt der Engelsche vloot — Aanslag der Engelschen tegen Egypte. — Het Ottomansche leger dwingt de Russen tot de ontruiming van Wallachye. — Plan des veldtogts door den generaal Sebastiani voorgesteld. — Wapenstilstand.

Wij zeiden aan het einde van het voorgaande hoofdstuk, dat de Engelsche vloot post had gevat nabij de Prinseneilanden, twee mijlen van Konstantinopel, welke

stad door een zeer nabijzijnde bombardement bedreigd werd. Herinneren wij kortelijk de gesteldheid dier groote hoofdstad tegenover zulk een dreigend gevaar. Ontaarde Viziers en Pachas, een bevreesde besluitelooze Divan, steeds bereid om te zwichten voor elke krachtsontwikkeling; een Sultan verheven van aard, maar omringd door gesnedenen en lafhartige hooge ambtenaren, zoodanig was de staat, waarin het Ottomansche hof verkeerde. Intusschen slaakt het Turksche volk een oorlogskreet; de generaal Sebastiani aan het hoofd der officieren van het gezantschap vuurt en geeft eene rigting aan die oorlogzuchtige opgewondenheid; batterijen worden opgeworpen en met eene bij de Oosterlingen onbekende snelheid gewapend. Reeds den eersten nacht hebben die werken een ontzaginboezemend voorkomen aangenomen; den volgenden dag worden zij met nog grooter ijver voortgezet. De Sultan is bij de werkzaamheden tegenwoordig; hij doorloopt te voet de verschansingen, lof en belooningen aan de arbeiders uitdeelende. Den tweeden dag zijn de batterijen met zeshonderd vuurmonden gewapend, veertig duizend Turken onder de wapens; branders liggen gereed om tegen de vloot gedreven te worden en onversaagde muzelmannen hebben zich aangeboden om ze te besturen tot onder de vijandelijke schepen, zich zelven alzoo ten offer brengende.

De admiraal Duckworth en de Engelsche ambassadeur de heer Arbuthnot, zonden intusschen den Divan eene gebiedender en dreigender sommatie dan de eerste, herhaaldelijk de terugzending van den Franschen ambassadeur, den afstand der provinciën over den Donau aan de Russen, de overgave der Ottomannische vloot aan Engeland en de ontruiming der Dardanellen eischende. Terzelvertijd maakt de vloot zich gereed om deze buitensporige eischen met geweld te ondersteunen; maar de verloopen acht en veertig uren waren voldoende geweest, om aan de verdediging van Konstantinopel een ontzaginboezemend voorkomen te geven. Een fregat der voorhoede door de felle strooming van den Bosphorus medegesleept, verviel in het bereik der Turksche batterijen en werd hevig beschoten. De admiraal besefte de moeijelijkheden van een degelijken aanval. De vloot had slechts eene 20.000 ellen breede ruimte om te kunnen manœuvreren, in het middenpunt er van bedreigd door de batterijen van Azië en Europa; eene ruimte, blootgesteld aan het vuur, van zes verschillende punten uitgaande, daarbij gerekend de stad Scutari tegenover Konstantinopel. Behalve het ondergaan van het veel nadeel toebrengende vuur van al de batterijen konden bovendien de schepen door gloeijende kogels, door bommen en door de branders in brand gestoken en vernield worden; eindelijk kon bij gemis van wind de strooming van den Bosphorus ze tegen de muren van Konstantinopel doen stranden. Het is mogelijk dat thans de onderneming door middel van stoomfregatten en schroefstoomschepen gemakkelijker zou zijn; maar toen bood ze de grootste gevaren aan. De Engelsche admiraal had bovendien geene genoegzame magt voor zulk eene gewigtige onderneming, en tevens had hij geene landingstroepen, om zijnen aanval ter zee te ondersteunen.

De admiraal en de ambassadeur, volkomen bekend met de flaauwheid en lafhartigheid der Ottomanische Grooten, die vertroeteld door weelde, verwijfdheid en geldzucht waren, meenden dat de enkele verschijning eener vloot, ondersteund door gebiedende eischen voldoende zou zijn, om dadelijk den Divan tot onderhandelen te bewegen; maar de vroeger nationale trots en de gezindheid van het Turksche volk, alsmede de geestkracht van den Franschen ambassadeur verijdelden dat dreigend magtsvertoon. De expeditie was mislukt. Het was den 20 Februarij 1807 dat de Engelsche vloot den ingang der Dardnaellen had overweldigd en den 3 Maart verwijderden zij zich van Konstantinopel. Twaalf dagen waren verspild in onderhandelingen, die door de Turksche ministers gerekt werden met die sluwe koelheid en behendige uitvlugten welke hunne diplomatie kenmerken. Die twaalf dagen hadden intusschen de Fransche ingenieurs niet laten voorbijgaan, in het versterken der zeeëngte: talrijke Turksche arbeiders werkten aan de batterijen; alles was in de forten en batterijen in volkomen orde, de kanonniers waren op hunnen post en wachteden den vloot met brandende lont.

Door den noorderwind en de strooming begunstigd zakten de Engelsche schepen met volle zeilen snel het kanaal af. Maar de terugkeer was moeijelijk. De vooraf gerigtte kanonnen die ijverig bediend werden, bragten vernieling in het tuig en op de verdekken der schepen. Eenige stukken van buitengewoon groot kaliber schoten steenen kogels van achthonderd pond zwaarte. Sommige schepen door dat monsterachtig werptuig getroffen, ondergingen vreeselijke verwoestingen; zij werden als een zeef doorboord, de masten als riet gebroken, de ontrampouneerde en verbrijzelde verdekken vlogen stuk in doodverspreidende splinters. Een dier kogels stelde 60 man buiten gevecht; twee korvetten werden in den grond geboord; een fregat door een der groote kogels doorschoten, viel schier hetzelfde lot te beurt. De vloot had bij den eersten doortogt 180 man verloren; de terugtogt kostte haar 600 man en twee schepen.

De Engelschen hebben het eerst den roem verworven de beroemde engte van den Hellespont onder het vuur van al zijne batterijen door te stevenen. Dat waagstuk heeft bewezen dat deze groote zeeëngte, vroeger zoo gevreesd, niet onverwinbaar is. Men ontvangt er ongetwijfeld talrijke kanonschoten; maar heeft men ze niet door te staan in elk zeegevecht, en weet men niet dat een lienieschip honderde kanonschoten kan ontvangen, zonder daardoor geheel ontrampouneerd te worden? De Bosphorus is misschien niet moeijelijker te overweldigen dan de Hellespont. 't Is waar het kanaal is enger en de batterijen kruizen er zich meer van nabij; maar daarentegen is de strooming er sterker en met een gunstigen noorden wind zou eene Russische vloot dat kanaal pijlsnel kunnen doorstevenen en tevens het vuur der batterijen beantwoorden. Men zou eenige schepen verliezen; maar nog eens, 't is de kans des oorlogs. Het betreft eenvoudig het doel dat men zich heeft voorgesteld, door een slag te leveren.

Het Engelsche gouvernement, ontevreden over zijne teleurstelling te Konstantinopel, wilde revenge nemen, doch op een ander punt. Het was thans op Egypte dat hij het oog wierp. Onder het bevel van generaal Fraser scheepte men te Maltha een legerkorps in, dat de historieschrijvers van Mehemet-Ali op 15000 man begrooten, en de Engelschen slechts op 6000. Het doel der expeditie was, om zich met de Mamelukken te vereenigen en de Turken uit Egypte te verjagen, dat alsdan aan Engeland zou vervallen. De Fransche expeditie had den naijver dier mogendheid geprikkeld en ter zelfder tijd de belangrijkheid van dat tusschen Europa en Indië gelegen land aan 't licht gebragt. De tot de Mamelukken behoorende partij opende de poorten van Alexandrie den Engelschen, die toen in Neder-Egypte doordrongen. Ons blijft slechts weinig omtrent die episode te zeggen. Het veroveringsplan mislukte geheel en werd misschien slecht uitgevoerd. Mehemet-Ali, die beroemd begon te worden, opende den veldtogt aan het hoofd van 20,000 Turken en Albanezen, sloeg afzonderlijk de Mamelukken, en bestreed vervolgens de Engelschen, die gedwongen werden te kapituleren.

Wij hebben een paar belangrijke episoden geschetst, die zich aan het onderwerp als vastknoopen, en weinig aan het nieuwe geslacht bekend, schier vergeten zijn door hen, die in hunne jeugd de tijdgenooten er van waren. Thans zullen wij tot het verhaal des oorlogs terugkeeren.

Men heeft gezien dat de Russische generaal onverwachts het Turksche grondgebied had overvallen, en zonder oorlogsverklaring tot aan den Donau was voortgerukt. Diplomatische nota's werden vervolgens, zonder eenig rezultaat tusschen het Petersburger kabinet en de verhevene Porte gewisseld. De baron de Valentini, Pruissisch generaal, geheel der Russische politiek toegedaan, drukt zich te dier zaak zeer onnoozel uit in een geschrift van voor twintig jaar, »Rusland, zegt hij, voorkwam wijsselijk den oorlog waarmede Turkije het bedreigde, door in de Donau-vorstendommen een leger te doen binnenrukken, terwijl het *zijne plannen onder vredelievende betuigingen verborg*."

De krijgszuchtige geestdrift der Turken en het godsdienstig fanatismus, dat hun eenige drijfveer gelijk hunne eenige vaderlandsliefde is, waren krachtdadig door den dubbelen aanval der Russen en Engelschen opgewekt. Sultan Selim van die opgewondenheid gebruik makende, beval den grootvizier het donau-leger te versterken en op Schumla het reserveleger te Andrianopel vereenigd te rigten. De Sandjiak-cherif (standaard van den profeet) werd met groote plegtigheid ontrold en naar het leger overgebragt. Op dat tijdstip waren de Turken op het punt het gansche veroverde grondgebied te heroveren en de Russen over den Dniester te drijven. Men kon hopen dat, veranderde de politieke gesteldheid niet, Napoleon, toen meester van Dalmatie, welk land aan de Turksche provincie van Bosnie grenst, den een of anderen dag aan de Porte een hulpkorps van 40,000 man zou kunnen zenden, indien door volhardende geestkracht en eene betere organizatie harer troepen, de Porte haren rang als groote mogendheid wist te hernemen.

De generaal Michelson maakte zich gereed om den Donau over te trekken. Maar de generaal Sebastiani had den Divan voorgesteld en doen aannemen een zeer goed uitgewerkt plan, dat het Russische leger in groote ongelegenheid moest brengen en het dwingen Wallachije te verlaten. Het te Schumla vereend Turksche leger, moest naar Dobroutscha oprukken, nabij Galatz den Donau oversteken en een goede stelling op den linker oever der Serett innemen Mustapha-Bariactar, Pacha van Routschouk, zou het front der Russen in de rigting van Bucharest aanvallen, terzelver tijd moest hun regter flank bedreigd worden door den Pacha van Widdin, die zich naar Craïova in Klein Wallachije moest begeven, om vervolgens opwaarts langs de Alouta rukkende, die rivier over te trekken en door Opper-Wallachije den vijand te keeren. De Pacha van Widdin was destijds de vermaarde Pasvan-Ouglo, een renegaat, gelijk men zegt, en vroeger Pruissisch deserteur, sedert tien jaren tegen de Porte oproerig, maar die bij die gelegenheid zich haastte loyaal ter verdediging van Turkije mede te werken. De generaal Michelson kon, zoodra de beweging der Turken plaats had, hunne bedoeling raden. De elleboog, dien de Donau te Rossova en te Tchernadova vormt, gelijk wij in ons eerste hoofdstuk beschreven hebben, stelde inderdaad de Russen bloot om in den rug te worden aangevallen, indien zij zich niet haastten Wallachije te ontruimen. Michelson ontruimde dan ook Bucharest, en deinsde af naar Foktschani, om niet door de Turken op de Serett voorgekomen te worden. Een zijner devisies werd door Ismaël aan den Beneden-Donau geslagen.

In de tegenwoordige omstandigheden is ons niet met genoegzame zekerheid bekend, hoe sterk de magt van generaal Gortschakoff is, evenmin die van Omer-Pacha, om de gelukkige kansen te kunnen berekenen, die in dit oogenblik datzelfde plan het Turksche leger kan aanbieden, aan welk men laatstelijk een plan van dergelijken aard toeschreef, en naar de laatste tijdingen, het gedeeltelijk zou willen uitvoeren.

Op het tijdstip dat generaal Michelson in 1807 de Donau-vorstendommen bezette, had hij niet veel meer dan 60,000 man. Napoleon, na de overwinning van den veldslag van Jena en de snelle verovering van Pruissen, zette zijnen zegepralenden togt door Pruissen voort, en won op de Russische legers de bloedige veldslagen van Eylau en Frieland. Keizer Alexander gedwongen, alle zijne strijdkrachten te vereenigen, had geene versterking naar het leger in Moldavië kunnen zenden.

Het door den Franschen ambassadeur den Turken voorgesteld plan, gelukte volkomen en bereids was Wallachije door de Russen ontruimd, toen het oproer der Janitzaren te Konstantinopel en de afzetting van Sultan Selim het Ottomanische leger in verwarring bragten en zijne geestdrift verlamden. De grootvizier en de Pachas, slechts aan hun persoonlijk belang denkende, trachtten hun hoofd en hunne schatten te midden van dien geweldigen politieken schok te bewaren en de Janitzaren van Adrianopel hielden er de kontingenten die voor den Donau bestemd waren.

Generaal Michelson van den staat van zaken onderrigt keerde snel terug en hernam op nieuw te Bucharest zijne stelling in. Eenigen tijd later door 15 tot 20 duizend man uit de Russische zuidelijke garnizoenen versterkt zijnde, vond hij zich in staat om den Donau over te trekken. De met Frankrijk gesloten vrede te Tilsit veroorloofde aan Rusland zijne strijdmagten in Wallachije te vermeerderen en met kracht in de voor het Ottomanische Rijk zoo noodlottige omstandigheden te handelen.

Maar Napoleon had in het traktaat van Tilsit, in 1807 gesloten, tengevolge zijner zamenkomst met Alexander op den Niemen, een wapenstilstand, ten voordeele van Turkije, doen stipuleeren, gedurende welken door tusschenkomst van Frankrijk over den vrede zou onderhandeld worden. De voor eenigen tijd afgebroken oorlog ontbrandde later weder.

Intusschen had de door Napoleon bedongen wapenstilstand, Turkije niet beter te stade kunnen komen, dan in het oogenblik dat het door inwendige beroerten verscheurd werd, die zijnen Sultans van troon en leven beroofden; merkwaardige gebeurtenissen, waarvan wij in ons volgend Nommer zullen gewagen.

Bij de centrale cholera-kommissie alhier zijn op 10 November aangegeven 4 personen, overleden 5.

Bij de plaatselijke kommissie van geneeskundig toevoorzigt te Rotterdam, zijn op 9 November aangegeven: 2 cholera-lijders, hersteld 2, overleden 1.

Wij lezen in de *Grondwet*:

»H. M. de Koningin-Moeder is heden middag ten drie ure met eenen extra-spoortrein van Soestdijk in de residentie aangekomen, en aan HD. paleis aan het Scheveningsche tolhek afgestapt.

»H. M. werd door Z. M. den Koning aldaar ontvangen en verwelkomd, waarna onmiddellijk Z. K. H. Prins Frederik verscheen om insgelijks zijne opwachting bij H. M. te maken.

De *Prov. Drentsche Courant* wil uit eene goede bron vernomen hebben, dat het nader ontwerp van wet ter regeling van het *Armbestuur* zich in dien staat bevindt, dat het eerlang aan de Staten-Generaal ter overweging zal worden aangeboden, daar de behandeling dezer zaak zooveel mogelijk zou bespoedigd worden.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Donderdag, 10 *November*.

In deze zitting heeft de heer Heemskerk, nadat de kommissie, die belast is geweest met het onderzoek zijner geloofsbrieven, tot de toelating had gekonkludeerd, en na het afleggen der gevorderde eeden, zitting genomen.

Is ingekomen 1° eene missive van den min. van Kolonien ten geleide eener publikatie van den gouv.-gen. van N. Indië, tot verlenging van het verbod op den invoer van buskruid en schietgeweer in de havens van Sumatra. — In handen gesteld eener kommissie bestaande uit de heeren Bieruma Oosting, van Akerlaken, Hoekwater, Bons en de Poorter; en

2° Eene missive van den min. van Buitenl. Zaken, ten geleide van een afschrift der overeenkomst met het groot-

hertogdom Hessen tot uitlevering van boosdoenders gesloten. In handen gesteld eener kommissie, bestaande uit de heeren: [illegible] ten Cate, Donker, de Brauw, Schuurbecque Boeye en Storm.

Is ontvangen een adres van den gemeenteraad van Voorst, houdende afschaffing der belasting op het gemaal en geslagt. Verzending aan de kommissie voor de verzoekschriften.

De Voorzitter geeft kennis, dat door de afdeelingen tot rapporteurs gekozen zijn voor de wets-ontwerpen:

a. tot aanmoediging van den aanvoer van granen en andere levensmiddelen, de heeren: Schimmelpenninck van der Oije, Hoffman, van Rappard, Westerhoff en Sleeswijk Veening;

b. voor den arbeid der gevangenen voor 1854, de heeren: Sander, de Poorter, van Lynden, van der Veen en de Braauw;

c. voor het pensioenfonds voor 1854, de heeren: Schuurbecque Boeije, Oosting, van Akerlaken, Mackay en Dommer van Poldersveldt; en

d. tot verhooging van hoofdstuk V der staatsbegrooting voor 1853 (bijdrage aan de Nederl. Rijnspoorwegm.), de heeren: Rochussen, van Forfest, van der Brugghen, Godefroi en de Kempenaer.

Aan de orde zijn de beraadslagingen over de volgende wets-ontwerpen:

1° de begrooting der uitgaven voor de landsdrukkerij voor 1854. *Aangenomen* zonder diskussie met algemeene (5[illegible]) stemmen;

2° tot verklaring van algemeen nut van den aanleg van een kunstweg van Swichum naar den weg van Warrega naar Goutum en Leeuwarden, — *aangenomen* met algemeene stemmen, nadat de minister van Binnenlandsche Zaken eene kleine wijziging van redaktie in den considerans had gebragt, ter voldoening op de aanmerking in het eindverslag en tot herstel van een drukfout; en

3° dat tot vereffening van het te kort over het dienstjaar 1848. *Aangenomen* met algemeene stemmen.

De Voorzitter stelt voor de diskussiën over het ontwerp van wet betrekkelijk de maatregelen tot herstel van het Nederl. West-Indisch muntwezen te bepalen op aanst. Maandag ten 11 ure. — Daartoe wordt besloten.

De kommissiën van rapporteurs brengen hare eindverslagen uit over de ontwerpen: 1° nopens het bouwen en planten binnen zekeren afstand van vestingwerken. — Diskussie bepaald na afloop van die nopens het muntwezen in West-Indië;

2° nopens de overeenkomst met de Nederlandsche Handel-Maatschappij;

3° over de hoofdstukken I, II, IX*a* en IX*b* der staatsbegrooting voor den jare 1854; en

4° nopens de wet op de middelen. — De dag der beraadslagingen over de laatst genoemde ontwerpen zal nader worden bepaald.

De vergadering is daarna gescheiden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 November. Van den Franschen konsul te Bukarest is het volgende berigt ontvangen: Bij Oltenitza heeft den 3den een hardnekkig gevecht tusschen de Russen en Turken plaats gehad, dat drie uren geduurd heeft. De eersten waren 9000 man sterk. Vele Russische officieren en 136 soldaten zijn hierbij gesneuveld, terwijl 6 hoofd- en 18 andere officieren en 470 soldaten gewond werden.

De Turken, sterk 12,000 man, hebben hunne positie behouden. Het verlies aan hunne zijde is tot dus verre nog niet bekend. Een leger van 12,000 Turken heeft Klein Wallachije bezet.

— Het blijkt meer en meer dat op verschillende punten van het vasteland van Europa onderscheiden revolutionnaire comité's bestaan, welke hun voordeel trachten te doen met den loop der zaken in het Oosten, en er op uit zijn de bestaande orde om ver te werpen. Het centraal bewind van Zwitserland heeft als maatregel van voorzorg gemeend de aandacht der kantons te moeten vestigen op de pogingen der handlangers van deze komités, ten einde te voorkomen dat het grondgebied van den Zwitserschen bond niet tot het tooneel worde, waar plannen gesmeed en daden verrigt worden geheel in strijd met de internationale verpligtingen.

ENGELAND.

LONDEN, 10 November. Gisteren werd er aan het ministerie van Buitenlandsche Zaken een kabinetsraad gehouden, waarin gehandeld moest worden over de bijeenroeping van het parlement ter zake van de verwikkelingen in het Oosten. Men heeft nog niet vernomen tot welk besluit men gekomen is.

— Uit Mexico wordt berigt dat de generaal Santa-Anna het voornemen koestert om zich te doen uitroepen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 8 Nov. Den 2 en 3 Nov. zijn de Turken van Turtukai op Oltenitza over den Donau ten getalle van ongeveer 18,000 getrokken. Generaal Parlof viel hen den 4 dezer met 9000 man aan, en na eene levendige kanonnade, greep er een strijd met den bajonnet tusschen de beide legers plaats. De Turken handhaafden hunne stellingen te Oltenitza en hebben deze versterkt. De strijd duurde drie uren. De Russen verloren daarbij verscheidene officieren en 136 soldaten, terwijl 6 hoofdofficieren, 18 subalternen en 479 soldaten gewond werden. Het verlies aan de Turksche zijde is niet bekend. 4000 Turken houden Kalarache bezet; 6000 hebben zich gevestigd op een eiland tegenover Giurgevo en 12,000 bevinden zich in Klein Wallachije.

— Van den 4 tot den 5 hielden de Turken het eiland bij Oltenitza bezet, en trokken met den dageraad, onopgemerkt Wallachije binnen. Toen men hun overtogt bemerkte, ontstond er een gevecht, dat 28 uren duurde. De uitslag is onbekend. Het gerucht liep dat Giurgevo stormenderhand was ingenomen.

— Men schrijft uit Bucharest dd. 29 Oktober: De hospodaar Stirbey heeft Bucharest verlaten en is naar Weenen vertrokken. Zijn vertrek was officieel aan de vertegenwoordigers der vreemde mogendheden medegedeeld. De regering is in handen eener kommissie; de Russen hebben zich meester gemaakt van al de openbare fondsen en schatten.

De prijzen der levensmiddelen waren op een zeer lagen prijs gesteld door de militaire magt. Wanneer een handelaar hoogere prijzen vraagt, wordt hij terstond gevat en door de soldaten met slagen gestraft.

De Russen, in hunne verschansingen aan den linker Donau-oever, maken geene aanstalten om de rivier over te trekken. De konsuls van Frankrijk en Engeland verwachten instruktiën van hunne regeringen, waarbij zij gemagtigd zullen worden het land te verlaten.

— Men beschouwt thans den 24 April als de dag waarop de Keizer zijn huwelijk zal voltrekken met de prinses Elizabeth van Beijeren.

KEULEN, 9 November. In de *Volkshalle* leest men het volgende schrijven:

»Ik haast mij om ter uwer kennis te brengen een stuk dat van groote beteekenis is in den tegenwoordigen staat van zaken in de kerkelijke provincie van den bovenrijn. Ik voeg er slechts een woord bij, namelijk, dat de heer Stengel zich niet te vrede gesteld heeft met eene eerste poging om tusschen den Aartsbisschop en zijn kapittel een konflikt te veroorzaken; maar hij heeft zulks op nieuw gepoogd en dat wel op de onbetamelijkste wijze; doch te vergeefs. De eerwaarde grijsaard wiens gezondheid, zijn 84jarigen ouderdom in aanmerking genomen, de grootste omzigtigheid vordert, heeft met het geduld van een martelaar bij zijn besluit volhardt.

»Ziehier den brief hem door het kapittel gezonden:

Hoogeerwaarde Aartsbisschop!

»De mededeelingen, welke de heer Stengel u in onze tegenwoordigheid heeft gedaan, hebben ons tot het besluit gebragt, u het volgende adres aan te bieden. De regten welke gij vordert worden door alle verlichte Katholieken als wettig en gegrond beschouwd. Evenwel achten wij het niet overtollig te verklaren, dat wij deze regten beschouwen als de regten der Katholieke Kerk. Wij betuigen U. H. E. onzen dank voor de standvastigheid, waarmede ze in deze aangelegenheid is te werk gegaan.

»Wij willen onwrikbaar getrouw blijven aan Uwe Excellentie en zoo dit konflikt niet kan eindigen zonder opofferingen, dan zijn wij bereid alle gevolgen met u te deelen."

— Het ontwerp van antwoord op de openings-rede uitgesproken in de kamer van het groothertog. Luxemburg is dingsdag ingediend. Zonder regtstreeks de nieuwe administratie aan te vallen, drukt het ontwerp zijn leedwezen uit over het ontslag der vorige administratie, welke de sympathiën der natie had. Na een woordwisseling, waarin de heer Simons president van het bewind, te kennen gaf, dat zoo zekere paragrafen van het ontwerp niet werden gewijzigd, de Kamer welligt ontbonden zou worden, is de diskussie op aanstaanden maandag bepaald.

STADSNIEUWS.

In de 220ste Staats-Loterij zijn in de 5e Klasse bij de 16e Trekking prijzen van *f* 1000 of daarboven te beurt gevallen aan N° 16217, 11160 en 19538 ieder *f* 1000. — 17e Trekking: N° 19677 *f* 1000 en premie *f* 30,000.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 11 November.

ONDERTROUWD (10 Nov.): G. F. Fischer met J. Grader. - D. W. Menne met H. A. L. Bos. - S. A. Peters met A. S. M. Luder.

GETROUWD (10 Nov.): H. van Gelder, wed. met J. C. Stieltjes. - W. Monson met J. H. Hollink. - Mr. C. P. Hoijnck van Papendrecht met P. P. B. ten Sande. - C. Koelman, wed. met A. E. Haye, wed.

BEVALLEN (9 Nov.): E. van Biene, geb. van Isemburg, D.

OVERLEDEN (8 Nov.): P. Lappe, 71 j.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 11 Nov. Tarwe prijshoudend, met eenigen handel, aan kons.: 128 ℔ h. Poolsch *f* 450; 127, 129 ℔ dito *f* 450, *f* 463; 130 ℔ dito *f* 465.

Rogge tot vorige prijzen met belangrijken handel, verkocht: 123, 124 ℔ Pruiss. *f* 294, 297; 120 ℔ n. Petersb. *f* 284; 117 ℔ n. Archang. *f* 272, a. d. Zaan; 117, 120 ℔ jar. Petersb. *f* 271, 280; 117, 118 ℔ n. Archang. *f* 275, 278; 118 ℔ Donau *f* 275; 121 ℔ o. Amerikaansche *f* 287; in veiling: 120 ℔ Odessa *f* 273.

Garst onveranderd: 112 ℔ Holst. *f* 260.

Haver en Boekweit zonder handel.

Op 9 vaten Olie in April ek. 71; Sept. 66½ *f*. *Raapolie* op 6/w. *f* 38, Vliegend *f* 36½, ½. Mei ek. *f* 39; Sept. *f* 37; Dec. *f* 36½, ¼. *Lijnolie* op 6/w. *f* 30½; Vliegend *f* 29. *Hennepolie* op 6/w. *f* 38½; Vliegend *f* 37.

ROTTERDAM, 10 Nov. Tarwe. 161/2 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 490. — Rogge. 144/2 ℔ Eupatoria *f* 290; 143 2 ℔ nieuwe Archangel *f* 285. — Boekweit. Op 140/2 ℔ n. Rijn *f* 257.

SCHIEDAM, 10 Nov. Rogge. Verkocht 146/2 ℔ Koers. *f* 317 6/w.; 144/2 ℔ dito *f* 310 3/m. — Moutwijn *f* 19,—; Jenever *f* 23,50; Amst. Proef *f* 24,75, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

ANTWERPEN, 10 Nov. *Graanmarkt*. Zeer levendige markt tot verhoogde prijzen. Voor blanke Amerik. Tarwe is betaald *f* 19¾; Polish Odessa *f* 16½ tot 17; Roumelie *f* 18½ en Kubanka *f* 16 tot 16½ pr. 80 kil.

Rijst. De vraag blijft aanhouden en men heeft heden iets meer betaald. Men heeft afgedaan 1600 zak Arracan Cleaned, 1000 zak id. *uncleaned* en 1500 zak id. gepelde. In Java Rijst heeft men ongeveer 150 zak gedaan.

Suiker. *Ruwe*. Men heeft gisteren gerealiseerd 1864 mat. Manilla. Heden zijn verkocht 739 kist. Havana. *Geraffineerd*. De heden afgedane zaken bestaan in 200,000 kil. fijne brooden R G op Januarij en Februarij en 25,000 kil. brooden R B B.

Tabak. Verkocht 118 balen Bahia.

LONDEN, 9 Nov. Heden geen publieke veilingen. Onderhandsche handel zonder eenige belangrijkheid.

Rijst. Veel gevraagd en fermere prijzen.

Graanmarkt. Tot de prijzen van Maandag ll. was Tarwe ferm. Gerst weinig ter markt en gesouteneerd.

LIVERPOOL, 9 Nov. *Katoen*. Meer vraag tot volle prijzen; 8000 balen afgedaan.

BORDEAUX, 7 Nov. *Voorloop*. 3/6 2 fr. hooger; dadelijk a 174 fr.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		10 NOV. 4½ u. gebl.	11 NOV.	4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.	2½	61½	60 13/16 a	61	60 13/16
Dito Dito	3	74½	73⅞	74	
Dito Dito	4	92⅜	92¼	92⅝	92⅝
O. I. Leening 1844	4	92 15/16			
Amortis. Syndic.	3½	92⅝	91½		
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg.		100⅛			
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv			49⅞		
FRANKRIJK, Obligatien	3		68¼		
SPANJE Nieuwe	1	21 7/16	21 5/16	21 5/16	21 5/16
Dito	3	44⅞	44¾		
Dito Binnenl. à 6/m.		40 7/16	40	40½	40¾
Coup. Bewijzen.		5⅜	5¼	5 5/16	
Amortisable Schuld		4¾	4¾		
PORTUGAL te Londen	5	37	36½	36½	36¾
Dito uitgestelde					
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	104¼	103¾	104	
Dito Dito 1828 en 1829					
Cert. bij d°. 1831 en 1833		95¼	95		
Dito	4½	95⅞	95½		
Dito bij *Hope*	4	89⅜	88¾		
Dito bij *Stieglitz en C°*.		87¼	87⅛		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6		70¾		
Cert. van dito		70½	70⅛		
POLEN, Certifikaten	4				
Dito Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. à 300					
AMERIKA, Bank-Actien		[illegible]			
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 *f*					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	75⅞	75¾	76¼	
Dito 1852					
Dito 1847		89⅝	89		
Dito 1851		[illegible]	88		
Dito 1849	5	90[illegible]	89¼	89[illegible]	89⅛
Ween. Bank bij *Goll en C°*.					
Dito	4				
Letter B	5	90⅛	89½	89[illegible]	89⅛
Aand. met Loting fl. 500					
Nieuwe dito	250				
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5	95¼	95¼		
Dito Leening 1843	5				
PERU	4½	69⅛	69		
MEXICO Nieuwe	3	23 7/16			
VENEZUELA à £ 100	3½				
GRENADA à £ 100	3		18⅛		
Dito Uitgestelde		7⅞			
ECUADOR à £ 100					

Mexiko onbepaalde 23 7/16, ¼, 11/16; Grieken 5 pCt. 8.

Onze fondsenmarkt was heden onder den invloed der latere buitenl. noteeringen van heden en van veelvuldige verkooporders, welke in meest alle fondsen geëffektueerd werden zeer flaauw gestemd.

Koers van het Geld: Beleening, 3 pCt., Prolongatie, 4 pCt. Diskonto 2½ pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 55 11/16	Livorno	3/m.	*f* 89
»	zigt	» 56 3/16	Napels	»	» 81½
Bordeaux	2/m.	» 55⅛	Petersburg	»	» 1.85
»	½/m.	» 55½	Weenen	6/w.	» 30½
Madrid	3/m.	» 243	Augsburg	»	» 35¼
Cadix	»	» 243	Frankfort	»	» 98¼
Seville	»	» 240	Hamburg	2/m.	» 35 5/16
Bilbao	»	» 241	»	zigt	» 35 11/16
Lissabon	»	» 41¼	Londen	2/m.	» 11,55
Porto	»	» 41½	»	zigt	» 11,65
Genua	2/m.	» 46	Rotterdam		» [illegible]

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 10 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 53¼, 1840, 1842 4½ pc. 95¼, 1852, —; Spanje 1—3 pc. 21; Binnenl. 3 pc. 40⅜; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 79⅞.

PARIJS, 10 Nov. Fransche 3 pc. 73.60; 4½ pc. 99.90; Spanje 3 pc Binnenl. 40¾; id. 1 pc. 21⅛; Russen 4½ pc. —; Met. 5 pCt. —; Romeinsche Leening 1850 94.

LONDEN, 10 Nov. Cons. kont. 94⅝ a —; op tijd 94⅝ a —; Braz. 97 a 99; 1829/39 97 a 99; 1852 94 a 96; Den. 3 pc. 82 a 84; 5 pc. 102 a 104; Ecuad. 5⅛ a 5⅝; Gren. 21 a 21½; Uitgest. 8½ a —; Mexiko Nieuwe 25½ a —; Peru 4½ pc. N. 71 a 73; Uitgest. 50½ a 51½; Rusl. 1822 5 pc. 114 a 115; (N.) 4½ pc. 99 a 99½; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. — a —; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 21¾ a 22; 3 pc. 45 a 45¼; Coup. cert. 5⅛ a —; Passive 4¾ a 5; Holl. 2½ pc. 63¾ a 64¼; id. 4 pc. 95¼ a 95¾; Venez. 31 a 33; Uitg. 12½ a 13½; Wissel op Amst. *f* —.—; 3/m. —.—; Grieken 1824 — a —.

WEENEN, 10 Nov. Met. 5 pc. 92⅜; Bank-Aktien 1319; Loten fl. 250 —; Wissel op Londen 11.09; Zilver 13½.

BERLIJN, 9 Nov. Pruissen 3½ pc. 91¼; Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 93½; Pools. 4 pc. 86¼; Loten fl. 500 —; Oost. Met. 5 pc. 81⅜; Amsterdam zigt 141¾; id. 2/m. 141⅛.

HAMBURG, 9 Nov. Rusl. Cert. 101; Den. 3 pc. 78½; 5 pc. 97½; Oostenrijk Met. 5 pc. 93; Spanje 1—3 pc. 20¼; Binnenl 3 pCt. 37⅜; Mexiko 18½.

FRANKFORT, 10 Nov. Met. 5 pCt. 79; W. Bank-Aktiën 1325; W. Loten fl. 250, —; Spanje 1 pCt. 21⅛, id. 3 pCt. 40¼; Wissel op Weenen 103⅝.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

PRIJZEN VAN COUPONS EN LOSBARE OBLIGATIEN

Metalliek . . .	*f* 25,70	a —	Pruissische . .	*f* 34⅝	a —
Napelsche . . .	- —,—	,, —	Spaansche . .	- —,—	,, —
Div. in £St. . .	- 11,60	,, —	Hamb. Russ. .	- 37	,, —
Eng. Russen . .	- —,—	,, —	Russ. in Z. R.	- 37⅛	,, —
Fransche . . .	- 55⅝	,, —	,, Pap. ,,	- —	,, —
Belgische . . .	- 56	,, —	Pools. in Fl.	27⅞	,, —

SPECIE-COURS.

GOUDEN SPECIEN.

Stukken à *f* 10 per Stuk	*f* 9,75	a 9,85
Oude Gerande Dukaten	» 5,60	» 5,70
Wigtige Souvereinen	» 11,70	» 11,80
» Pistolen	» 9,65	» 9,75
Stukken van 20 Francs	» 9,40	» 9,50

Baren Goud en Specien a *f* 1442,60 per Ned. ℔ fijn 10 à 10½ pc.

ZILVEREN SPECIEN.

Piasters . . . . per Stuk	*f* 2,55	à 2,60
Stukken van 5 Francs	» 2,33	» 2,37
Brabandsche Kroonen	» 2,65	» 2,70
Fransche	» 2,70	» 2,75
Pruissische Daalders	» 1,74	» 1,77
Zilver 1000 à 980	*f* —,—	a —,—
» 900 » 700	» 104,50	» 105,—

Het algemeen kantoor van administratie alhier, onder direktie van Stadnitski en van Heukelom c. s., heeft bekend gemaakt, dat de coupons van door hetzelve uitgegevene certifikaten van Russische Fondsen, verschenen 1/13 Julij 1853, van heden af zullen worden betaald ten kantore van de Ontvang- en Betaalkas, als: 6 pCt. in assignatiën groot Rs. 30, met *f* 16.07, en van 6 pCt in zilver, groot Rs. 15, met *f* 28.11.

SCHEEPSTIJDINGEN.

SCILLY, 7 November. Het schip de Vrede, kapt. Potjewijd, van Nickerie naar Rotterdam, alhier met schade binnengeloopen, heeft de lading beschadigd gelost.

BREMERHAVEN, 9 November. Het schip Amandus, kapt. Reineke, van Hamburg naar Rotterdam, is alhier, met verlies van anker en ketting en met gebroken spil, binnengeloopen, doch heeft de reis voortgezet.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 10 Nov. C. Kaspersma, Eendragt, Londen.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 5den Sept., op 11° 47' N. Br., 25° W. L. Stad Dordrecht, kapt. van Hafter, v. Hartlepool l. v. Tezel n. Singapore.

Den 15den Sept., op 17° 30' Z. Br., 29° 50' W. L. Mentor, kapt. Zeilstra, v. Amsterdam n. Batavia.

ADVERTENTIEN.

(3438) Door Gods goedheid verloste heden zeer voorspoedig van eene welgeschapene *DOCHTER*, mijne geliefde Echtgenoote P. B. M. VAN DEN BERGH.

B. C. HESSELFELT.

AMSTERDAM, 11 November 1853.

Men verlangt op een KOOPMANSKANTOOR alhier, een wel opgevoed en niet onbemiddeld JONGELING, van de R. C. Godsdienst, en minstens 20 jaren oud, die na de noodige bekwaamheid in het voornaamste Handelsartikel van dit Huis verkregen te hebben, op eene zeer voordeelige wijze in aanmerking zal genomen worden. Adres met eigenhandige brieven onder Lt. P. Q. bij den Boekhandelaar G. L. VAN LANGENHUYSEN, Singel bij de Beulingsluis. (3437)

(3420) Bij den Boekhandelaar R. G. J. SLADOOT te Groningen, ziet het licht, en is alom verkrijgbaar gesteld:

SPLINTERS VAN HET KRUIS. Leerreden op het feest van den H. Josef, door ALBAN STOLZ. Naar het Hoogduitsch . . . . *f* 0.15

UIT JERUSALEM, door IDA Gravin HAHN-HAHN. Naar het Hoogduitsch . . . . *f* 1.30

Met veel succes wordt gedebiteerd:

VAN BABYLON NAAR JERUSALEM, door IDA Gravin HAHN-HAHN. Naar het Hoogduitsch *f* 1.60

Bovengenoemde is door aankoop eigenaar geworden van de volgende werken, mede alom te bekomen:

WOORDENBOEKJE VOOR LANDVERHUIZERS, of eerste beginselen om het Engelsch te leeren spreken; door A. J. HILLEBRANDS, schoolonderwijzer in de stad *Holland*, staat *Michigan*, in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika. *Tweede druk* *f* 0.25

Bij 20 Exemplaren in eens besteld . . *f* 4.00

DESIDERIUS ERASMUS, eenige, slechts boertige en satirieke, deels meer ernstige zamenspraken, of tafereelen uit de zestiende eeuw. Uit het Latijn vertaald en met eene voorrede, korte inleidingen en aanteekeningen voorzien, door Mr. B. H. LULOFS *f* 2.70

SCHETS van een overzigt der Duitsche taal of der Germaansche taaltakken, in derzelver oorsprong en tegenwoordige verdeeling in het Hoogduitsch, Nederlandsch, Deensch, Zweedsch, Engelsch en andere soortgelijke verwantschapte talen en tongvallen, door Mr. B. H. LULOFS . . . . *f* 1.80

DICHTSTUKJES, door J. PENON, 2e *Uitgave* *f* 0.80

DER FREISCHÜTZ, Eine Volkssage v. A. APEL *f* 0.50

OLINDO EN SOFRONIA, Episode uit het bevrijd Jerusalem van Torquato Tasso, door Mr. A. OUDEMAN . . . . *f* 0.35

ONMISBAAR HANDBOEK voor allen welke Remplaçanten of Nummerverwisselaars in dienst der Nat. Militie willen stellen, of met de werkzaamheden dienaangaande in aanraking komen . . . *f* 0.30

(3348) De onderstaande boeken zijn NUTTIG ja ONMISBAAR voor KOOPLIEDEN, FABRIKANTEN, WINKELIERS, KANTOORBEDIENDEN etc.

DE CORRESPONDENT, of Volledig Handboek om BRIEFWISSELING te voeren, naar den hedendaagschen stijl. Pr. ing. *f* 3.25

DE KOOPMAN, Volledig Handboek over den KO[…] HANDEL in zijn geheelen omv[…] FABRIEKWEZEN en NIJVERHEID daaronder begre[…] Compleet in 5 Afl. Pr. per afl. 65 cents. — De […] afl. zien het licht.

MUNT-, MAAT- EN GEWIGTBOEK

Alphabetische Vraagbaak betreffende DE GELDSPEC[…] MATEN EN GEWIGTEN, EFFECTEN, ACTIEN, WI[…] WEZEN EN KOERSEN, BANKEN, HANDELSINRIGTI[…] EN USANTIEN VAN ALLE LANDEN EN PLAATSEN. C[…]pleet in 7 à 8 afl. Pr. per afl. 65 cents.

ZAKWOORDENBOEK DER NEDERDUITS[…] TAAL (Nieuw Vol[…] etc. 2e druk, 642 pag. Pr. geb. in linnen band *f* […]

LEIDEN. D. NOOTHOVEN VAN GO[…]

(3439) Bij LUTKIE & CRANENBURG te 's B[…] is heden van de pers gekomen en in de bekende H[…] verkrijgbaar gesteld:

INLICHTINGEN

OVER DE

HUANO OF GUANO

VAN

PERU EN BOLIVIA

en over het gebruik dezer meststof in Amerika en E[…]

Naar het Fransch van

M. H. BUSCH SPENCER,

DOOR

C. J. VORSTERMAN VAN OIJEN,

Landbouwer.

Ingenaaid met gedr. omslag . . . . . . *f* […]

Uit een berigt in het *Handelsblad* van 8 dezer blijkt, dat in het Gesticht voor verwaarloosde Kinderen te […]foort bij Utrecht, tijdens er de Cholera heerschte, met andere voorzorgen, die voor de gezondheid dezer […]dige Nederlandsche *Paria's* genomen werden, ook de *Revalenta* ingevoerd en gegeten werd; wij hebben met genoegen gelezen en kunnen ons niet onthouden openlijk getuigenis van onze hoogachting af te le[…] voor eene Directie, die zoo wel hare roeping begrijpt, en aan deze anders verwilderde, door hun eigen […] begeven en aan de ellende overgelatene kinderen, zulk eene vaderlijke zorg besteedt. Kunnen Ouders voor eigen kroost wel liefderijker zorgen en waken? — Moge zij vergelding vinden in haar eigen werk en h[…] erkentelijkheid niet ontbreken van hen, die onder haar toezigt zeker tot nuttige en gelukkige leden der […]schappij zullen opgroeijen. — Wij wenschen het van harte, en wij wenschen aan allen, die met het […] van anderen belast zijn, even veel liefde en verlichte waakzaamheid toe; dan zullen zij hunne onderho[…] gelukkig maken, en daarin voor zich eene aangename zelfvoldoening vinden.

Wij nemen aanleiding uit dit berigt, om de Revalenta als een excellent voorbehoedmiddel tegen de […]schende Ziekte zoowel als tegen andere Kwalen aan te bevelen: zij zuivert de sappen en neemt de kiem […] die welligt eene Ziekte kan doen ontstaan. Zij is echter niet alleen een Voorbehoedmiddel en een krachtge[…]ligt verteerbaar voedsel, maar bezit eene algemeene geneeskracht, die wij door eene ontelbare menigte va[…]tuigschriften, van lieden uit alle standen, van adel en burgers, van hooggeplaatste civiel en militaire be[…]ten, van geestelijken en van beroemde geneesheeren, hebben leeren kennen. Wij hebben daarvan eenige b[…] gemaakt en zullen meer in eene kleine Brochure te zamen vatten, die eerstdaags voor alle belangstellende[…]krijgbaar zijn zal.

Du Barry's Revalenta kost 2 Gulden, 3,50 — 8 — 16 Gulden 1 — 2 — 5 — 8 ℔ Dozen, in d[…]derstaande Depôts.

Men wachte zich voor nagemaakte soorten, die onder verschillende benamingen in den handel gebra[…] gewetenloos aanbevolen worden, hoewel de vervaardigers overtuigd zijn, dat hunne producten niets m[…] echte Revalenta gemeen hebben en meer dan een Zieke reeds het slagtoffer geworden is van het vertro[…] in hunne aanbeveling gesteld.

Amsterdam, Verkoophuis.
,, B. Adama, Apoth.
Akkrum, Pieter K. de Groot.
Alkmaar, J. Brongers Gz.
Almelo, C. Rossmark.
,, R. Steenbergh.
Amersfoort, G.C.T.v.d. Roemer
,, Henkes en Co.
,, Bruning.
Apeldoorn, Bruno Tideman.
Arnhem, G. W. Tikkel.
,, R. B. de Roos.
,, G. Rogmans.
,, G. Holland.
Assen, H. P. A van Gorcum.
Axel, J. W. Verbeek Vrolijk.
Beverwijk, Kühler.
Bergen op Zoom, D. Pouwels.
,, P. Appelboom, Apoth.
Berlijn, Felix et Co. Hofleveranc.
Bodegraven J. B. E. C. Schlatman
Bolsward, S. S. Oosterbaan.
Boxmeer, G. Muller.
Breda, Wed. Wiercx Folla.
,, Kannemans van Dasborst.
Brussel, Saml. Yates, Banquier Montagne de la Cour.
Burg op Texel, J. W. Petersen Jr.
Delft, J. T. Wagner.
Dinxperlo, W. C. Keyzer.
Deventer, Wed. S. F. Louwerens.
Deventer, J. L. v. Ruyven.
,, J. Muller
,, H. W. Lenderink.
Doesburg, H. Lebbink.
Doetichem, W. J. Raadgeep.
Dokkum, A. Schaafsma.
Dordrecht, J. Veth Jr.
Edam, J. F. Akkerboom Jr.
,, P. de Boer Pz.
Eindhoven, A. Begnin.
Enkhuizen, G. Rienderhoff.
,, A. Dekema.
Enschedé, M. Zilverberg.
,, Wed. A. Stevens.
Franeker, K. Drager.
Gemert, H. A. v. d. Willigen.
Goes, C. Vreeke.
Gorredijk, S. G. Zwart.
Gorinchem, H. Boderij.
Gouda, A. Goedraad.
,, A. B. van Frankenhuizen
,, B. Peetersen
Groenlo, J. H. Huyskes.
Groningen, C. Rikkers.
,, M. Gaasbeek.
Haarlem, J. P. Karthaus.
,, J. Larsen.
,, Wed. de Lange en v. Ek.
's Hage, Sack en Co.
Harderwijk, Wed. G. Tijhoff.
Harlingen, P. L Mirande Pz.
Hasselt, H. J. v. d. Vecht.
Helmond, A. H. Martin.
's Hertogenbosch, F. L. Welsch.
Hilversum, R, J. J. van Alphen
Hindelopen, David de Jong.
Hoorn, L. B. Ruttenberg.
Hoogezand, F. M. Dikema.
Kampen, Mej. M. Vooght.
Kollum, C. Nihot.
Kuilenburg, J. N. Hondius.
Lamswaarde, J. van Braband.
Leiden, A. Derks.
Leeuwarden, S. P. Postma.
,, J. J. van Haagen.
,, A. van Wamel.
Leerdam, J. J. Giroux.
Londen, Barry Du Barry et Co. 77 Regentstr.
Maastricht, Primavési cadet.
Meppel, J. M. Barth.
Middelburg, A. Engeler & Co.
,, Jufvr. J M. Auwer.
Nijmegen, Gebr. Swemmelaar.
Nieuwolda, P. R. van Calcar.
N. Diep, T. Groen, Verkooph.
Oudshoorn, G. v. d. Boom.
Olst, A. v. Enck.
Oldenzaal, F. B. Banning.
Parijs, Barry Du Barry et Co., 25 Rue Hauteville.
Pekel-A, J. T. Feldbrugge.
Purmerend, S. J. Vee[…]
Roermond, J. J. Rome[…]
,, P. Haurath[…]
Rotterdam, J. A. Klinger[…]
Schagen, G. C. Koning[…]
Schiedam, Mej. A. B. R[…]
Sneek, P. T. Potma.
Sittard, Colem Pakbier[…]
Tiel, L. Uhlfelder.
Tilburg, C. H. Domho[…]
Utrecht, T. Uhlenbroek[…] ke[…]
,, L. J. R. Bosch, Lij[…]
Veendam, S. Savenye.
Vianen, M. A. Verkerk[…]
Vlissingen, A. M. Kalf[…]
Wageningen, W. J. T[…]
Weenen, Frans Wilhel[…]
Winschoten, G. Wasm[…]
Wijhe, Westhoff.
Zaandam, G. Trans, […]
Zaandijk, P. de Boer[…]
Zalt-Bommel, J. G. […]
,, H. G. H[…]
Zutphen, J. H. A. Wa[…]
,, Verkooph. U[…]
Zwolle, A. A. v. d. […]
,, G. Elefeld.
Zierikzee, C. v. Sch[…]

Te Amsterdam bij G. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.